

HRVATSKI LIST

Godina I.

Pula, ponedjeljak 6. prosinca 1915.

Broj 145.

Izlaže svaki dan u 6 sati sjutro u Puli u nakladnoj Mihari Kremptić, Trg Custoza i III ulica Štadetzky 29, gdje se nalazi tiskara, vredničto i uprava i slta. Za srednjstvilo odgovara izdavatelj Josip Hain. Telefon broj 58. Broj poštanska štendicija 36.615. Preplaata iznosi 2 K 40 h mjesечно, o kome tremašće, pojedini broj stane 6 heller. Oglaša račun se po 20 h jednostupni petitrak (3 mm).

Ogromni ratni plijen u Plevlju.

Brzojavne vijesti.

Rat na Balkanu.

Bugarski časnik o englesko-francuskim četama na Balkanu.

Sofija, 5. decembra. Visi bugarski reko je o položaju englesko-francuske vojske na Balkanu ovo: Franci i Englez, koji imaju 60.000—80.000 vojske, nalaze se uako utvrđenim pozicijama, kojih centrum jest Trescan Varvar, kod Krivolaka. Francuske i engleske pozicije bivaju na lijevoj i desnoj obali Jardara napadane s boka, a mjestimice i u opkoljene. Položaj je za neprijatelja pravljeno kritičan. Ako im pravodobno ne dođe pomoć iz Soluna, onda će se Franci i Englez vrlo teško i uz mnoge gubitke moći povući u Solun.

ove graničanje francuskih četa u Orientu.

Gen. 5. decembra. Pariski listovi vijaju: Neposredno predstoji novo graničanje francuske vojske u Orientu.

Utvrdjenje Soluna.

Be 5. decembra. „Södstr. Korr.“ javlja u Atene: Prema vijestima iz Soluna, čete saveznika i dalje utvrđuju Solun. Prema svemu izgleda, da oni na narednu vijavaju stvoriti iz Soluna trvdjavu, ovo ne će biti moguće zauzeti.

Dogodjaji na moru.

Goeben i Breslau u Crnom moru.

Kopenhagen, 5. decembra. Poredatski listovi javljaju iz Odese, da ratski „Goeben“ i „Breslau“ razvijaju u Crnom moru znatnu djelatnost. Oni su bombardirali preko nekoliko dana na kaskobalj obali ruske obalne pozicije, te su pratinji više podmornica potopili četiri turške trgovacke brode. Zadnjih dana u zajedno sa turškim ratnim brodovima obali Varme.

Bugarske torpednačke i turska mornarica.

Berlin, 5. decembra. „Nationalzeitung“ javlja iz Odese: Bugarske torpednici „Sunnij“, „Derskij“ i „Smolj“ idjelo se u ruskim vodama. Turska se mornarica združila sa bugarskom, te se obratila crnomorskou mornaricom.

Potonuće engleske topnjače.

Kopenhagen, 5. decembra. „Daily Telegraph“ javlja: Engleska topnjača, koja je bila na strazi na obali Egipta, bila je potopljena po njemačkoj podmorici.

Položaj na Balkanu.

Situacija na Balkanu.

London, 5. decembra. „Times“ se sve snagovali situaciju vojnih sila često sporazuma, o čemu ne ima službenih podataka, pa pišu: Nadajmo se, a će sada Talijani uvidjeti, da se njive bitke na Soči bezizgledne, kad se centralne vlasti približuju Adrij. Od rute vojske u Besarabiju još se uvijek nista čuje. To sve zajedno nije baš odvisejivo.

Budućnost Srbije.

Budimpešta, 5. decembra. S obzirom na činjenicu, da je Srbija svladana da se čete središnjih vlasti primiču grkoj granici, upitao je narodički dopisnik „Est-a“ u Sofiji ministarskoga predsednika Radoslavova o političkom slajstvu prema srpskoj vojini, koja se je dobrogo posve srušila. Radoslavov odgovarao: „Rat protiv Srbije nije se radio samo prije, nego li su očekivali eprijeplatni, već također prije nego li mi sami očekivali u očigledu takо ve-

likih potiskeća.“ Na upit o budućnosti osvojenog krajeva odgovorio je ministarski predsednik: „Po mojem sudu zaključila je Austro-Ugarska, da će naravno, sveučniti, da jedanput za uvijek odstrani svaku vojnici i političku pogibao za svoje zemlje. U drugu ruku mislim, da će se sadz posve ovstvari također narodni ideali Bugarske. Prema tomu će se za uvijek ujediniti s Bugarskom svaku bugarski kraj, koji je dosegle triju pod srpskim gospodarstvom. Sto će se dogoditi s ostalim dijelom Srbije i kakkav će uopće biti sudbinu Srbije, može se u ovaj čas to manjka kazati, što danas još nitko ne zna, kakav će udes zadesiti srpsku dinastiju.“ — Na upit novinara, da li se radi bojeva u južnoj Srbiji ne treba bojati zapletaja s Grčkom, reko je Radoslavov: „Mislim, da se ne trebamo bojati takvih zapletaja. Ponovno moram kod ovih prilika naglasiti, da sadašnji rat nije barem pogorsao naš odnos napravu Grčkoj. Mi potpuno shvaćamo želju Grčke, da ostane nezlaknja nezajedna teritorijalna neodvisnost. Mi dapaće respektiramo onu želju Grčke, s kojom se u svoje vrijeme obratila na Srbiju, kada je Srbija htjela, da se dragovoljno odrekuje nekih krajeva u našu korist.“

Iz Rumunjske.

Iz sjednice rumunjskog sabora.

Bukaresht, 4. decembra. (D. u.). U jučerasjoj sjednici senata izjavio je ministarski predsednik obizrom na upit radi izvanskih politike, da vlasta ne će na taj upit odgovoriti. Vlasta nije također u stanju, da odgovori na Filipescuevu interpellaciju o ratnoj upravi, posto se tu radi o narodnoj obrani. Filipescu zahvaljuje, da mu se štuje dokumenti tičući se vojничkih dobava. Bratianu ih ne da. Rumunjska se približava centralnim vlastima.

Lugano, 5. decembra. Sve se više mnoge vijesti o približavanju Rumunjske centralnim vlastima. „Corriere della sera“ javlja, da je Rumunjska povukla svoje čete, koje su se nalazile na austrijskoj granici. „Stampa“ javlja, da Rumunjska će ostati neutralna, već da će nastupiti protiv četvrtog sporazuma.

Budapest, 5. decembra. Veliku je uzbudjenost prouzročila činjenica, što je odstupio zastupnik dr. Sion, koji je bio generalni ravnatelj državne zdravstvene službe. Dr. Sion je izjavio, da je za to odstupio od svojeg mјesta, da umozgajeno sa rektorm svedučili voditi stranku, koja je za to, da Rumunjska ustupi u rat na strani centralnih vlasti.

Iz Italije.

Naviještenje rata Italije Njemačkoj.

Lugano, 5. decembra. „Stampa“ javlja, da je Sonnino izjavio krugu zastupnika, zasto nije smatrao shodnim da navijesi rat Njemačkoj. Nazalost ovi se uzroci ne smiju objaviti u javnosti.

Talijanski napadaj na Grčku.

Lugano, 5. decembra. „Messaggero“ nastavlja napadnjima na Grčku radi njezinog izdajstva. Već je dobro vrijeće, da se razjasni neutralnost Izgubile se do sada vremena u korist carskog surjaka, Kralj Konstantin predio je Grčku Bugarškoj i Njemačkoj. To se opazio, kada je Bitoli bio ciljem carskih četa i još više vojnika kralja Ferdinand. Družanjem Grčke postavlja engleske i francuske čete u Solunu u vrlo neugodan položaj. Svaki dan, što se ga i dalje posta Grčkoj mogao bi prouzročiti načinje Žrtve vojske Sarraile, koju stalno ne će spositi govoriti i intervjuje ministra Cochima. Mi smo stali, da će konzultu u ultimatumu entente Grčkoj

uslijediti akcija protiv grčke obale, koja će biti energična, jaka i bez ikakva milosrdja. Bit će možda prekasno, da se spasi čele i dragocjeni ratni materijal vojske Sarraile, nu ne će biti kasno, da se Grčkoj i Bugarskoj zadade onako jaku lekciju, koju su zasluzile.

Vijesti iz Austrije.

Imenovanja.

Beč, 4. decembra. (D. u.). Bišvi ministar Heinold imenovan je namjesnikom a Moravskoj, a bišvi ministar Schuster guvernerom uredu poštanske stacione.

Dnevna zapovijed nadvojvode Fridriha.

Beč, 5. decembra. (D. u.). Iz stana matuških dopisnika sejavlja: Nadzapočvnik vojske, nadvojvoda Fridrih, izdvoj je zapovijed, kojom javlja, da je car Franjo još upravo na njihovo pismo po kojemu je zadovoljio njegovoj molbi u ime Želje vojske, da car u znak priznajanja iackih čina vojske nosi novo uveljeni vojnički zaslužni križ prve razreda sa ratnom dekoracijom. Ova želja izražava odanost svetli dužnosti napravom domovini, kojom je vojska naudešvijena. Ova odanost neka bude nerazumljiva vez, što ga veže sa hrabrim vojniciima. Car zahvaljuje feldmarsku i svim valjanim vojnicima, koji junaci ustaju na sjever i jugu. Svestrogne će nam pomoći do kojnjeg uspjeha.

Vojnički posivi.

Beč, 4. decembra. Austrijski pučki ustaša god. 1872., 1873., 1874. i 1896. pozvani su za dan 6. decembra. Posto su sada nastala ljepta vremena, na molbu se je poljodjelskih krovova ovaj poziv prenesao, te se naredilo, da imadu ustaše nastupiti službu dane 15. decembra, a ne kako je bilo prije određeno 6. decembra. One ustaše, koji se budu već 6. decembra prikazali, na njihovo će se molbu otpustiti kući do dane 15. decembra.

Razno.

Skupština za mir u Engleskoj.

Berlin, 5. decembra. „Voss. Zeitung“ javlja iz Londona: Zadnje dvije sedmice bilo je u Engleskoj preko 30 sastanaka, u kojima se je raspravljalo o miru. Sudje se je zastupalo mnijenje, da sve ratujuće države među i da smo došli do točke, gdje se sve sili priravljaju na nove orake. Industrijali i tvorničari u Manchesteru postavili su se na stanoviste, da je dužnost Engleske i njensih saveznika kaisto i centralnih vlasti, da se ih upita, je li shodno da se rat i dalje vodi, posto se svi uvidjeli, da se nikoga pobijediti ne će. Diplomatski pregovori mogući bi rat u kratko vrijeme dokrajeti.

Spoj između Berlina i Carigrada.

Kopenhagen, 5. decembra. Nakon 16-mjesečnog prekinuta direktnog svezne između Berlina i Carigrada, budući će se sedmica za prvi put sastati u Temesvaru ekspreš vlakovi iz Berlina i Carigrada. Da se potpomognu izvoz robe, što leži u Anatoliji, otpošal će se iz Njemačke onamo 10 lokomotiva i 200 vaguna.

Za naše bjegunce.

Na našem se je gradu zadnjih mjeseci pridružilo svakojakih zahava u dobrovitne svrhe. Dobro se srca sjetiše i naših bijegunaca. Tko od nas nema budi 'koga u tujini'? Svaki želi pomoći drugu, prijatelju. Za to je i dužnost svakoga, da prisustvuje danas kinemasarskičkim predstavama i tako položi malen darak za one, kojima vrube želimo, da se ih čim više povrati živih i zdravih u domove svoje. Za to pozivljemo sve naše ljude: Danas popodne svaki, komu je moguće, neka položi dar u korist naših bijegunaca.

Našim cijenjenim predbrojnicima!

Kad smo ono prije nekih pet mjeseci pokrenuli bili „Hrvatski List“ vodili su nas kod toga napilemenijit razlozi. Prestanakom „Naše Sloge“ nestalo je u Istri i u Primorju jedinog hrvatskog časopisa, a mi, hoteli, da u našem narodu ma i koliko podignemo i podržavamo hrvatsku svijest, odlučimo se na izdavanje „Hrvatskog Lista“. Ne sebienost, nego domljublje, ljubav do našeg jezika i našeg naroda vodile su nas kod našeg podhvara. Uložili smo u taj podhvat koli duševne, i materijalne sile, no na žalost nijesu se ispunile naše nade u onoj mjeri, u kojoj smo ih očekivali.

U teška ovu ratna vremena, u silnoj ovog skupoci i radnici u materijalu, zastaju trgovine, koja je svojim oglascima u novima pružala izdavačima znan prihod, upućeni smo bili, a jesmo eto i danas samo na pretplatu predbrojnika našeg lista. Velimo „predbrojnik“, jer su se doista mnogi predbrojili, a nijesu do sada kasnije, da ne preplaćaju i da u kojima razloga svojoj dužnosti. Mi smo doista i plaćaju, udovoljni su bilo koga razloga svojoj dužnosti. Mi smo učinili bili „Hrvatskog Lista“ najnižu po mogućnost cijenu i nastojali, da ga uzdržimo gledo sadržaja barem na onoj visini, na kojoj ga uzdržavaju i strani listovi u istu vrijeme. Stoga kao da je opravданa naša molba na zaostale dužnosti, da uvede naše tržbine, a tom zgodom se obradimo i do ostalih naših rođajuha s molbom, a naš list podupri barem materijalno tim, da ga medju narodom stiše rašire. Ta nas narod tako željno iščekuje u ovu dobu najnovije vijesti, a gdje će ih naši Hrvati bolje i jačije razumjeti negoli u „Hrvatskom Listu“? Bude li ovaj naš poziv na domoljube i prijatelje našega domaćega naroda imao došlosti oživljava, sadržaj te ga izdavačima na četiri stranice.

Nate su zrave velike, a do Vas je, Hrvati, da i Vi učinite svoji: kao što eto i mi učinimo dosad svjedo. Uprava.

Što veli savjet o sadanjem ratu...

Zanimivo je, kako sude o svjetskom ratu države, što u ratu sudjeluju sa našim stajališta. Skoro sve su naime države čutište neku potrobu, da se ispratiju zato su ustupile u krvavi svjetski rat.

„Mirovom savjetu nastupili su put, što mi ga dužnost nalaže. Uzdam se u Svetog mogućega, da će podjeliti pobjedu mo-

jem oružju!“ Tako je pisao car Franjo Josip u svojem manifestu austrijskim narodima dne 28. lipnja 1914.

Car Vilim govorio je kod otvorenja njemackog državnog sabora dne 4. augusta: „U prisiljenom silobranu, čistom savjetu i čistom rukom prihvaćamo mac...“

Uvjereni smo, da dolaze ove rijeci naši vladari iz iskrenog srca i da je ta dobra savjet također objektivno opravdana. Pogledajmo jošte, kako i drugi vladari, koji se bore protiv nas, opravdavaju svoj ustup u svjetski rat.

Predsjednik republike Francusku veli u saboru dne 4. augusta 1914.: „Francusku je pred cijelim svijetom danas više ne ikada zastupnicu slobode, pravice i razuma!“ Ministarski predsjednik Viviani dodao je: „Nama ne može nitko ništa predispacivati, mi i ēemo biti be z straha!“

Car Nikola držao je dne 9. augusta 1914. govor u ruskoj Dumi i državnom saboru. Tome je prigodom izrazio nadu, da će Rusija sretno dovršiti vojnu, što joj je Bog šalje!“

Engleski kralj Gjuro se je u sv. vojji zapovijedi, sto ju je objavio dne 14. augusta svojim edictom, koje su odlazile na bojiste, pozivao na to, „da je bila napadnuti Belgija, i mi smo se obvezali, da ćemo ti braniti!“

Končano je imao i talijanski ministarski predsjednik Salandra toliko smjelosti, da je u svom govoru dne 3. juniju g. izjavio: „Gori srca! Nasa je strava pravdina, a naša je vojna sveta!“

O ovim izjavama, kašto o iskrenosti, kojom hoće ovi zadnji da opravdaju svoju savjest, moći ćemo lako sami stvoriti svoj sud. Zanimivo je, da su se sve veće ratujete države postavile pred sud naravne savjeti i da su sve nastojale, da moralno opravdaju svoj ustup u svjetski rat.

Profesor Mansbach veli: „Jos nikada nijevi vladari i državnici počekom kojeg ratu tako priznавali naravskih načela i pravničkih uroka, koji opravdavaju i dozvoljavaju uporabu oružja pred Bogom i savješću, kako u sadašnjem ratu...“

General Borović o talijanskom generalisimusu,

Karlo Wiegand nastavlja u američkim listovima svoje izvještaje o talijanskoj fronti, te javlja i dulji razgovor s generalom pl. Borovićem, koji mu je u glavnom izjavio:

Talijanski generalisimus Cadorna žrtvovo je dosad nebrojene živote, a da nije ništa postigao. Cadorna je doduse čovjek velikih sposobnosti, ali nije gospodar svojih odluka. Njegove odluke stoje pod utjecajem politike, te su podređene zahtjevima političara, da valja narodu predočiti bilo kakav uspjeh. U ratu valja političke momente podrediti vojnici. U Italiji vlada prava pohlepa za bilo kakvom odštetom za prolivenu krv, i Gorica, koliko god je vojnički od neznačne važnosti, bila bi učena, kojom bi se moglo povoljno djelovati na raspolaženje talijanskog naroda.

Kod prosljedjivanja vojnikeg položaja ne valja smetnuti s uma, da smo mi petnaestmjesecnim vojovanjem stekli već iskustva, kojih Talijani nisu imali. Talijanski je vojnik tipični predstavnik temperamentalnog latinskog plemena, te se brzo odlučuje na juriš. No čim mu brzo poduzeti juriš slučajno ne uspije, on se još brže daje na umak. Talijani nisu počivali ustrajnosti poput Rusa i Srba.

Dobra trgovina.

Humoreska Čića Jose.

Najednom mu oko zapne na prilično velikoj zgradi. Nad vratima je bila jajolika drvena ploča s napisom: „Poglavarstvo upravne općine Grbačavac“. Misko stane nešto se zamisli i tad kreće brzinom koračom preko ceste u općinu, pjevajući neku veselu koračnicu. Bio je znak, da mu se je u glavi porodila bila zgodbu misao.

Za dva je čas bilo u sobi gospodina općinskoga bilježnika, koji je ujedno vršio i službu blagajnika.

— Eto, gospodine bilježnici, sastao sam putem gospodina načelnika. Isao je u Žabjak, gdje je ugimno konj. Ponudio sam mu evo ova dva kolendara i on me je evo uputio do vas, da ih preuzeamt. Vjerujte mi, gospodine bilježnici, ne ćete se pokajat — i Misko je začeo govoriti i govoriti već sto i sto put izgovorene hvalosje. I ovaj je put Misko imao sreću, jer mu je bilježnik, inače posve mlad čovjek, uručio četiri krune.

Talijanske gubitke — izjavio je končano general — ne bi mogao točno odrediti, no držim, da su Talijani u prve tri bitke izgubili 300.000 ljudi. Njihovi su gubitci mjestimice upravo strasni. Pred našim strelačkim rovovima leže hiljadu pokopanih talijanskih mrtvih tjelesa. Naši gubici nisu sasvim maravljivi, ni u kakvom razmeru s talijanskima. Naša je se čete načala u dobro sakrivene pozicije, odakle vatrom iz običnih i strojnih pušaka stranjuju se s zemljom talijanske redove, koji jurisu. Ovdje su dvije klarte. Jedna preduče naše pozicije u lipnju, a na drugoj su naše sadasne pozicije. Kako vidite, nije, vojnički govorice, došlo do kakve promjene. Veliku nizunu istočno od Soče preputili smo Talijanima već na početku, to nismo ni kušali, da je osvojio. Ali gdje smo na početku smješili svoje pozicije, onda još i danas stojimo i onda ćemo nastojati da i dalje ostanemo.“

Razne vijesti.

Zahvala za „Svetionik u gvožđu“¹. Posto nije moguće svakom zapovjedništvu, svim oblastima, državama i radničkim udjelima, kaočno pojedinim osobama, koji su pripomogle postavljanju posveći i zabiljanju čavala, kod podignuća „Svet konika u gvožđu“ na galu sv. Teodora sv. kom posebice zahvaliti, to čini gospodin i odbor ovim putem. Zabiljanje čavala traji i daje svaki dan od 10—12 sati od početka i od 2—4 sata popodne.

Knjige Družbe sv. Mohora stigle su te se ih može dignuti kod velečasnog g. koralačnog vikara Janka u ulici Kandele br. 54./III. Preporuča se članovima, da ih donesu za buduću godinu takodje članu i postaruču 40 h.

Junkatska smrt na bojnom polju. Iz jedne dopisnice, koju je primio c. k. strazni u Puli g. Jakob Kocijan razbilje se, da je dne 9. oktobra poginuo na bojnom polju junacke smrti, njegov brat Leopold Kocijan, odlikovan srebrnom kolajnom za hrabrost. Časnik, koji tu vijest bratijava, naglašuje izvanrednu hrabrost poginulog.

Bugarske snage su, neprisjetljivo jugozapadno Prizrenu prisiliše na boji potukle, te zaplijenile preko 100 topova, veliku i unozu ratnog materijala, između česa 200 automobilova. U gorovju Jane, istočno Dibre i na pol puta Kraeve-Ohride bile

Zadnje vijesti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

B-e-c. 5. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Mjestimice topničke borbe.

Talijansko bojište.

Jučer ograničili su se Talijani na soškoj fronti na topničku paljbu izmjenjene jakosti. Samo kod Oslavije kušali su danju i noću pojedine navale, koje su sve bile suzbijene. Na tirolskoj fronti razvijaju neprijateljsko topništvo življenu djelatnost protiv utvrđenog prostora od Landara.

Srpsko bojište.

Kod Čelabića došlo je ponovno do većeg oktaksa. Čete nastupajuće iz Foča bacise Crnogorce na granicu. Južno Plevlja suzbile su naše čete zlostave crnogorske protunavale. Među zaplijenjenim ratnim materijalom u Plevlju nađeno je miliun puščanih flesa i 100 skrinja topničke municije. Južne Novog Pazara bilo je jučer ponovno zarobljeno 600 Srbaca.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Zapadno bojište.

Nikavkih znatnih dogodjaja.

Istočno bojište.

Nikavkih znatnih dogodjaja.

Srpsko bojište.

Bugarske čete su, neprisjetljivo jugozapadno Prizrenu prisiliše na boji potukle, te zaplijenile preko 100 topova, veliku i unozu ratnog materijala, između česa 200 automobilova. U gorovju Jane, istočno Dibre i na pol puta Kraeve-Ohride bile

su odbaćene srpske zalažnice. Njemački i bugarski su odijeljenja uništili u Bitarskoj pozdravljajući od oblasti i časna.

Vrhovna vojna uprava

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 5. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Nakon poraza kod Prizrena dostigli su 3. decembra uzimajuće ostanke srpske vojske na lijevom brijegu Ljume, te rasprišisalo. Srbija su ostavili 100. poljskih topova, 200 automobilova, 150 trenskih zova i tako ogromno mnoštvo ratnog materijala, da je pul užduž Bijelog Drine do Kulajume zapriječen i u konje niti prohod. Uslijed toga morali su izjavljajući zarobljenici, nositi kralja Petara i nesilom. Na danjemu su uzmarili ispraznile srpsko-crnogorske čete Djakovac i ostavile šest haubica. Bugarsko konjičištvo progno nepratitelja proti Djakovcu.

Odlazak mirovne ekspedicije.

New-York, 4. decembra (D. u.) Mirovna ekspedicija Ford otpuštena je danas ujedno sa učesnicima, koja se sastoji od 140 osoba, među kojima su i članovi izvještajnika. Ima takoder tri kinematografske aparate.

Kuća Via Muzio i

prilika radi

jest na prodaju

Upitati se je kod uprave lista.

VELIKE kinomatografičke predstave u korist seljeničkih obitelji iz Puljštine

danas 6. dec. od 3 sata daje u kazalištu „Politeama Cicutti“

:: :: RASPORED ĆE BITI VEOMA ZANIMIV. :: ::

Sudjeluje glazba mornarice.

CIJENE: Sjedalo u loži 1 K. . . Sjedalo u prizemlju 40 h. . . Zatvoreno sjedalo 60 h. . . Ulaz u ložu i prizemlju 60 h. . . Cetrtjere 40 h.

Obzirom na dobrohoćnu svrhu predstava primaju se preplate sa zahvalnošću.

Za odbor: SMAHA.

utinuti i meni i gospodinu načelniku bilježniku, ako vi kupite od mene kolendare i uručite ih gospodinu, koji će vam bez sumnje vratići u uredske blagajne četiri krune, jer tko zna, hoće li kasnije moći da ih nabave, posto se sve jagniti za njima.

Pandur nije dugo promišljao, pogotovo što je imao u sebi općinske novac, koje je ubrzo bio i u danasničkoj ovrhama.

Misko je bio, stono riječ, u devetom nebuh. A kako i ne? Osam je kolendara prodata, a da se ni nadam nije, i ja uspjeh im da zahvali svojoj lukavosti. Istina, danasni njegov posao nije bio toliko slaganje slijepac — ta u drugim je mjestima znao raspodjeliti i šest do deset putolikih kolendara, — ali za Grbačavac je to mnogo, veoma mnogo, što mu je ustolom primio i sam gospodar te ga polivoval.

Da li je i načelnik pohvalio svoju ženu, gospodinu bilježniku i panduru, nijesam mogao da saznam.

Konac.

Tko zadovoljiviji od Miska? Šest kolendara!

— A sad brusi pete, jer je evo doskora stvari vlast! — usklike u pola glasa i početi prema kolodvoru, koji je bio malo daleko od Grbačave. Stigao je za vremena i posao i krmeni da se okrepi. Ta zaslužio je časnicu vina! Sjedio je prilično dugo i upravo htio da se digne, kad se vrata otvorile, a u sobu uđe općinski pandur te se zapuli ravno prema Misku. Ovaj se upropasti. Odmah je nastolio, o čemu se radi. Ej dabe, zlobiti!

Prodati li vi kolendare? — upita ga pandur.

— Jes, ja, gospodine! Hej, vidim, da ste umorni! Izvoltite časnicu vina! — reča je Misko govoriti. Glas mu je nesto drhtao.

— A kako je čovjek neće da bude umoran! Eto, upravo čas prije se vratiš kuti s ovrhe, koju sam čitav dan obavljao. Umjesto da podjem kuci, poslali su me sto gospodin načelnik i bilježnik po vas radi nekakvih kolendara.